

цьому випадку для їх навантаження і вивозу не потрібно задіювати дорогу спеціальну техніку.

Отримана цінна сировина надходить на переробні заводи, а залишки у спресованому виді вивозяться на полігон ТПВ. У результаті обсяг сміття, що підлягає похованню, зменшується майже у 10 разів. Такий підхід дозволяє зробити процес збору сміття в місті рентабельним [2].

Адміністрація Смоленська по мірі можливостей підтримує цю програму. Адже, крім очищення міста, з'являється і можливість вирішити ще кілька проблем – таких, як зайнятість населення, завантаження міських промислових підприємств додатковими замовленнями і т.п. На одному тільки міні-пункті працюють не менше 3 чоловік. Робота їх побудована на принципі самооплатності, тобто не вимагає дотацій з міської скарбниці. У масштабах міста – це ще додатково більше тисячі робочих місць.

Проблему ТПВ намагаються вирішувати й у Львові, але іншими методами. Адміністрація міста проводила переговори з чеським товариством "Гіпоассетс", яке пропонує спроектувати і збудувати сміттєспалювальний завод для міста зі залученням інвестицій товариства. Зацікавлення у подібних проєктах виявили також німецькі фірми Arge-Lviv-Umwelt та SGDA, і австрійська фірма Austrian Energy. Орієнтовна вартість пропонованих інвестиційних проєктів – 150 млн. американських доларів. Зараз фірма "Укрбудекологія лтд" опрацьовує бізнес-план по побудові сміттєспалювального заводу, але, на нашу думку, спорудження його поблизу туристичних і рекреаційних центрів недоцільне. Переважно у світі існує негативне ставлення до заводів такого типу та інформація про існування екологічно небезпечного виробництва може відлякувати значну частину туристів, в результаті чого зменшаться доходи міського бюджету.

Висновки. На нашу думку, найбільш прийнятним способом збору та утилізації ТПВ в м. Львові, виходячи зі специфіки міста, є шлях, яким пішла адміністрація м. Смоленська – сортування побутових відходів до їх змішування і матеріальне заохочення жителів за здану вторсировину. Застосування його відповідає як цілям ресурсозбереження та охорони навколишнього середовища, так і економічним вимогам. Екстраполяція даних практичного застосування методу в місті Смоленську дозволяє стверджувати про можливість практичного застосування його в наших умовах.

Література

1. **Звіт** про діяльність управління комунального господарства м. Львова, 1999-2002 р.
2. **Дарулис П.В.** Отходы областного города. Сбор и утилизация. – Смоленск, 2000. – 500 с.
3. **Дрейер А.А., Сачков А.Н., Никольский К.С., Маринин Ю.И., Миронов А.В.** Твердые промышленные и бытовые отходы, их свойства и переработка// "Экология городов" – М.: 1997. – 375 с.
4. **Юфит С.С.** Типичные ошибки авторов мусоросжигательных заводов// <http://www.cci.glasnet.ru/mc/articles/yufit/index.html>.

УДК 336.717.061 *Доц. Н.І. Горбаль, канд. екон. наук – НУ "Львівська політехніка"; доц. Г.М. Воляник, канд. екон. наук – УкрДЛТУ*

УКРАЇНА І МІЖНАРОДНІ КРЕДИТНІ ТА ФІНАНСОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Аналізуються взаємовідносини України з провідними світовими фінансовими організаціями: МВФ, Всесвітнім банком, ЄБРР.

*Doc. N.I. Gorbal – NU "Lvivs'ka politechnika";
doc. G.M. Volyanyk – USUFWT*

Ukraine and international financial organizations

Relations between Ukraine and leading world financial organizations is analyzed.

МВФ – міжурядова організація, призначена для регулювання валютно-кредитних відносин між державами-членами і надання їм фінансової допомоги під час валютних труднощів, що зумовлені дефіцитом платіжного балансу, наданням коротко- і середньострокових кредитів в іноземній валюті. Фонд – спеціалізований заклад ООН і практично служить інституційною основою світової валютної системи. Був заснований на міжнародній валютно-фінансовій конференції ООН в липні 1944 р. в Бреттон-Вудсі (США). Членами фонду на сьогодні є 184 країни.

У квітні 1992 р. на прохання України МВФ та МБРР (Міжнародний банк реконструкції і розвитку) прийняли рішення про членство України в цих організаціях. Верховна Рада України 3 червня 1992 р. прийняла ЗУ "Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій". 3 вересня 1992 р. Україна стала членом МВФ та МБРР.

Із грудня 1992 р. Національний банк України надає МВФ зведені балансові звіти Національного та комерційних банків України, інформацію щодо валютних курсів та відсоткових ставок, а з 1993 р. складається платіжний баланс України.

У липні 1996 р. у збірнику МВФ "Міжнародна фінансова статистика" було вперше надруковано видання сторінки України, що містила показники грошово-кредитної політики, починаючи з грудня 1992 р., та платіжного балансу з 1994 р.

Програму розширеного фінансування (EFF) було відкрито МВФ у вересні 1998 р. Україна повинна була отримати 2 млрд. 212,60 млн. дол. На серпень 2002 р. Україна отримала із затверджених коштів 1 млрд. 487,45 млн. дол. Україна планувала отримати від МВФ у 2002 році три транші кредиту EFF на загальну суму 550 млн. дол., однак переговори з Фондом не дали результатів. Борг України перед МВФ у першому півріччі зріс до 1 млрд. 921,5 млн. дол. через підвищення курсу долара щодо гривні.

За даними МВФ, за перших три місяці 2002 р. сукупні виплати України (погашення боргу та його обслуговування) становили 32,1 млн. СДР (SDR). (вартість СДР у наведених розрахунках становить 1,25285 дол./СДР).

До кінця 2002 року Україна повинна виплатити Фонду близько 115,2 млн. дол., в тому числі SDR 22,4 млн. Виплати України МБФ у 2003 році становитимуть SDR 185,8 млн., 2004-му – SDR 237,9 млн., 2005 – SDR 201,1 млн. і 2006 – SDR 223,4 млн.

Як стверджує керівництво НБУ, кошти МБФ в основному використовуються для підтримки платіжного балансу та валютного курсу. А перед Україною стоїть чимало питань, котрі своєю актуальністю переважають зазначені. Це – розвиток конкретних галузей економіки. І в цьому питанні вирішальну роль відіграє не Світовий банк, який дає позики для певних галузей, під конкретні програми.

Всесвітній банк координує політику економічної допомоги промислово розвинутим країнам, надає технічну допомогу країнам, що розвиваються, в розробці програм їх економічного розвитку. Загалом, група Всесвітнього банку складається з п'яти установ: МБРР, Міжнародної асоціації розвитку (МАР), Міжнародної фінансової корпорації (МФК), Багатостороннього агентства з інвестиційних гарантій (БАГІ), Міжнародного центру врегулювання інвестиційних суперечок (МЦВІС). Всесвітній банк – найбільша організація, що надає допомогу у розвитку. Банк надав у 2002 р. країнам-членам позики на загальну суму 19,5 млрд. дол., він здійснює діяльність в більш ніж 100 країнах, що розвиваються.

ЄБРР було створено у 1991 р. з метою надання фінансової допомоги країнам Центральної та Східної Європи і Співдружності незалежних держав. Його діяльність спрямована на сприяння переходу цих країн до відкритої ринкової економіки, розвитку приватної і підприємницької ініціативи. Банк здійснює пряме фінансування діяльності приватного сектора, структурної перебудови, приватизації. Та, відповідно до Угоди про заснування, ЄБРР працює тільки у країнах, які дотримуються принципів демократії і ринкової економіки.

На сьогодні ЄБРР – один із найбільших інвесторів в Україні. У грудні 1994 р. Україна уклала угоду з ЄБРР щодо надання кредиту для підтримки малого та середнього бізнесу загальним обсягом 100 млн. екю. У листопаді 1998 р. ЄБРР розпочав Програму мікрокредитування в Україні, що є розширенням кредитної лінії для малих і середніх підприємств.

23-24 квітня 2001 року на Щорічних зборах управляючих в Лондоні ЄБРР відзначив своє десятиліття. Головним досягненням ЄБРР за попередні роки визнано те, що Банк успішно справився з кризою 1998 року та набрав обертів у своїй діяльності. Президент ЄБРР Жан Лем'єр у звітній доповіді підкреслив, що в наступні роки Банк нарощуватиме обсяги своїх проектів, покращуватиме їх якість у сенсі впливу на ринкові перетворення, зміщуватиме акценти на країни колишнього СРСР, більше приділятиме уваги соціальним аспектам і регіональному співробітництву. При цьому Банк суворіше оцінюватиме політичний розвиток у країнах операцій на предмет відповідності вимогам ЄБРР.

За 2000 р. ЄБРР інвестував у країни операцій (27 із 62 акціонерів) 2,7 млрд. євро, що на 24 % вище рівня 1999 р. Це найвищий показник за де-

сять років існування ЄБРР. У 2000 р. чистий прибуток ЄБРР становив 137 млн. дол.

За минулі 10 років банк інвестував у 27 країнах Східної Європи і на пострадянському просторі 12,5 млрд. євро у понад 700 проектів. В Україні на кінець 2000 року ЄБРР профінансував 38 проектів на загальну суму 1,2 млрд. євро.

Протягом наступних п'яти років Європейський банк реконструкції і розвитку планує збільшувати щороку на 3,4-3,5 млрд. євро (3 млрд. дол.) обсяги своєї фінансово-кредитної діяльності і довести їх до рівня понад 18 млрд. євро.

Із загальної суми кредитів на Україну 2000 року припало десять підписаних проектів вартістю 293 млн. євро. Попри те, що Україна у 2000 р. вийшла на третє місце серед країн операцій після Росії і Польщі, уряд турбує проблема не досить динамічного освоєння кредитів ЄБРР – вибірка коштів становить менше 40 % (за середньостатистичних 55-60 % по Банку загалом). Основні причини цього: тривала обробка коштів українськими галузевими міністерствами, відповідальними за реалізацію проектів, затримки з ратифікацією проектів у ВРУ.

Ж. Лем'єр відзначив Україну й Росію як країни, де Банк планує збільшувати обсяги операцій. Для України причиною цього стало закриття Чорнобильської АЕС і роль ЄБРР в ухваленні рішення про фінансування добудови двох ядерних реакторів на Рівненській і Хмельницькій АЕС.

На початок 2001 р. зобов'язання ЄБРР за проектами в Україні становили 1,2 млрд. євро. За обсягом підписаних зобов'язань Україна вийшла на друге місце серед країн-реципієнтів ЄБРР (перше місце займає Росія, де банк реалізував 104 проекти на загальну суму 11,3 мільярда євро). Найбільший обсяг ресурсів ЄБРР в Україні вкладено в агробізнес і харчову індустрію (26 %), фінансові інституції (25 %), енергетику (20 %), телекомунікації (9 %), інфраструктуру (7 %), промисловість (5 %), транспорт (4 %), нерухомість і туризм (4 %), нафто-газо-добування (3 %). При виборі проектів ЄБРР акцентує увагу насамперед на сильний, так званий, трансформаційний ефект. Серед пріоритетів, визначених у стратегії ЄБРР стосовно України: зміцнення банківського сектора; підтримка малого і середнього бізнесу; реабілітація енергосектора і приватизація системи обленерго; розвиток транспортної інфраструктури; муніципальні (комунальні) послуги.

Загалом, у 2002 р. Україна мала погасити кредити міжнародних зобов'язань на 1 млрд. 417 млн. дол. У 2003 р. Україна має виділити ще більшу суму на погашення зовнішньої заборгованості – 1 мільярд 649 мільйонів доларів. Вже сьогодні Україна веде відповідний переговорний процес щодо реструктуризації частини зовнішньої заборгованості, яку потрібно буде погашати.

Література

1. Ющенко В.А., Міщенко В.І. Валютне регулювання. – К: Т-во "Знання", КОО, 1999, 2. Мережа Інтернет.